

בהתנדבות עם

(8.7.65 קר 7)

1955
(מלמ) סול
(T. J. ...)

רביעית, ההתנדבות היתה זרוע שלוחה מהקדם הנאכל בציון אל הגולה הדווייה והנשמדת. זו היתה משלחת יישע המוגינת של הישוב אל קיבוצים יהודים נידחים בארץ צות המזרח ואל שארית הפליטה בגיא-ההריגה של אירופה. כל יחיד זה עברית שנקלעה למקום ישוב יהודי בצפון-אפריקה הפכה מיד לנקודת מוקד של תחיית ההכרה הלאומית, חינוך עברי, הכשרה חלוצית, כמיהה וכוננות לעליה, במהלך שחרורה המחקדם של איי-טליה, הופיעו חיילי הפלוגות העבריות למינקון לפני מחנות שארית הפליטה כשליחי ישועה ופדות, כנושאי הכבוד הלאומי שנאכל מחילגל, כמבשרי שחר העתיד אחרי, ליל היסורים האפל, עם תום הקרבות לא נסחיימה עלילת הברי-גדה אלא נפתח בה פרק חדש ומוהיר. דגלה היה לנס כינוס הפזר רים והעפלתם לארץ, שיירות מכל קצות היבשת העקובה מדם נהרו לאותה סיגת קסם בה התרכזה כאלפיה נציגות ארץ-ישראל הלוך חמת והמצילה, חוליות של חיילי הבריגדה שוטטו על פני ריכוזי הפליטים ברחבי אירופה, הביאו לכולם את בשורת העליה, גיבשו את אפר האדם ששרד מהכבשנים לצבוריות זקופות-קומה החויבעת זכותה לחיים חדשים במולדת. גל העליה הגדול שעוררו וארגנו החיילים היה הפרק הראשון בחהליך המופלא של קיבוץ גלויות שלאחר השואה, אשר החל עם גמר המלחמה העולמית והוגבר בתנופה משיחית עם קום המדינה.

חמישית, התנועה הונאת היתה שלב כביר-ערך ואפשר מכריע ב-שלבי צמיחתו וגידולו של הכוח העברי המזוין עד להיתוו לצבא ההגנה לישראל. כלי נשק לא ידענום במחותרת ההגנה, ענפי שירות צבאי שהיו זרים לנו, טכסי קרב ושיטות ארגון שנשאלו בש-בילנו כספר החתום — היו נחלתנו במלחמה העולמית האחרונה ונתגבשו במסגרת הפלוגות והחטי-בה לנכסי יסוד של נסיון ודעת. הפיקוד העברי הצעיר נחל כיבור שים חדשים של כושר ויעילות. אוצרות אלה של כוח אדם והתמחות מקצועית שנרכשו ע"י פעולה גלויה וסדירה ברשות זרה הצטרפו בפרוץ מלחמת הקוממיות אל הכוחות שנתחשלו בכור ארגון ההגנה וחטיבת הפלמ"ח מתוך פעולה נסתר ונועזת ברשות עצמאית. שתי שלוחות אלו בהשתלבו הקימו יחד את צבא ההצלה והמנן לעצמאות הישראלית, אשר אויבים זממו וניסו להחניקה באבה.

תנועת ההתנדבות היתה כולה שאגה לכוח יהודי, לכבוד יהודי, לגאולת ישראל ולעצמאותה. היא הפכה לאחת מאבני השתת של בנין עצמאותנו, המצבות שעל קברי חלליה, הפזורים ממפרץ פרס ועד טריפוליטניה ומחבש ועד צפון איטליה, הם תמרורים באחת מהרבה דרכים שהובילו לתקומת מדינת ישראל.

(מבוא לספר, ההתנדבות, 1955).

עלילת ההתנדבות של בני הישוב ובנותיו במלחמת העולם השנייה היא פרק מפואר בהיסטוריה הישראלית של זמננו. כל מי שהיה שותף בגופו לעלילה זו של גבורה וקרבו, שירות וסבל, מאמץ וכיבוד — תרם בפעלו הצנוע, עיי מילוי חובה בשעת חירום, תרומה ישירה לעיצוב עתיד עמו.

בזכות חמשה הישגים קנתה חנור עת ההתנדבות הזאת את עולמה. ראשית, היא שיוותה לישוב העברי — בטרם הגיעו לעצמאות — מעמד של עם לוחם וזיכתה אותו מבחינה מוסרית בכרטיס כניסה למשפחת העמים העצמאים. מיליון היהודים שנלחמו בצבאות בעלי הברית נגד התליין של עמם ועוכר המין האנושי — התגייסו בתוקף חוקי ארצות מגוריהם. לעומת זה, רבבות המתנדבים והמתנדבות בארץ התייצבו במערכה מתוך החעור-רות, רצונו הלאומי החפשי של העם היהודי שפעם בקרב הישוב והתנועה הציונית ועפ"י צו מוסר דותיהם הנבחרים, שלא היתה להם או שום סמכות של כפייה. התגדרותם ומלחמתם הפגינה בשעת הרת עולם את דבר תקומתו של עם יהודי בארץ אבותיו. המחשל גורלו בידי עצמו ותובע לו זכות ומעמד של חבר שווה-זכויות בקרב אומות העולם.

שנית, היא סייעה לליכודם של בני הישוב מעדות ומשדרות שרנות לחטיבה לאומית וחברתית אחת, צרפה את כולם יחד בכור המצרף של מיבחן עליון לכושר סבלם ולעזו רוחם והפיחה בהם רוח של מסירות לעמם ועמידה על כבודו בשער-בת-רבים. הפלר גות היהודיות שהיו פזורות ברחבי חזירות של מערב אסיה, צפון-אפריקה ודרום-אירופה היו גיבושי כוח יהודי במעטה צבא זר — חאים של חיים יהודיים וארץ-ישראלים עצמיים שהתגלמו במחנות צבא, שאבו תוכן וחישלו נכסיהם מחיות המלחמה הגורר-ליח.

שלישית, ע"י גולת הכותרת שלה — החטיבה היהודית הלוחמת — זכתה התנועה כולה להגשים את משאת נפשה: אליה נכסף העם כולו, בהניפה את דגל ציון בחזית הקרב עם אויבו בנפש. ההתנדבות העברית למלחמה היתה כרוכה במאבק מר וממושך על זכות המתנדבים להילחם — על זכותם להגיע במקובץ לקו ראשון של המערכה על דגלם העצמאי ובשםם הלאומי המפורש, על מנת לנקום כלוחמים את נקמת אחיהם שהובלו כשיות לטבח. בהגשמת השאיפה הזאת, שפעמה בלב רבבות, זכו אלפים בשמו ובכוחו של המחנה כולו. הבריגדה היהודית, שפעלה בחזית ארבעים יום והשתתפה בהכרעת האויב בצפון איטליה, שימשה סמל לאומי בולט גם להמוני לוחמים יהודים בצבאות בעלות-הברית, שזוהתם טושטשה ונעלמה במערכה הכללית.

כנס קיבוץ נ.ל.